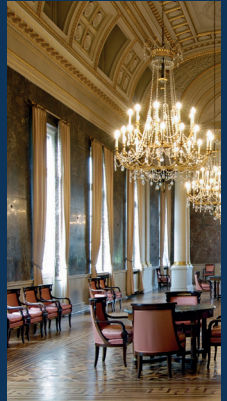

Openbare Vergadering
zaterdag 10 december 2022

Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten

Openbare Vergadering 2022

Zaterdag 10 december 2022
Paleis der Academiën
Hertogsstraat 1- 1000 Brussel
02-550 23 23 - www.kvab.be - info@kvab.be

PROGRAMMA

Hymne

Verwelkoming door mevrouw Elisabeth Monard, voorzitter

Verslag door de heer Karel Velle, vast secretaris

Voorstelling van de nieuwe leden van de Academie

Muzikaal optreden

Proclamatie van de Laureaten van de Academie

Klasse Natuurwetenschappen: Rob Ameloot

Klasse Menswetenschappen: Céline Gillebert

Klasse Kunsten: Joachim Dejonghe

Klasse Technische Wetenschappen: Sarah Verhulst

Proclamatie van de laureaten van de Fondsprijzen

Henri Vanderlindenprijs: Dominic Bowman

Jan Gillisprijs: Jolien Gijbels

Octaaf Callebautprijs: Ruth Vanderschueren

Mgr. Charles De Clercqprijs: Wendy Wauters

Renaat Lenaertsprijs: Marina Sudo

Uitreiking van de Prijs van de Vlaams minister voor

Wetenschapsbeleid aan de heer Bruno De Wever

Muzikaal optreden

Uitreiking van de Gouden Penning aan de heer Guido Gryseels

Voordracht door de heer Guido Gryseels

Receptie

Muzikaal intermezzo

Yasin Wachters, piano

- Beethoven, *Sonate nr. 17 in re klein (eerste deel)*
- Debussy, *Feux d'artifice*

Leen DECIN

Leen Decin (°1974) is gewoon hoogleraar stellaire en exoplaneetastronomie aan het Instituut voor Sterrenkunde van de KU Leuven. Na een universitaire opleiding tot licentiaat in de Wiskunde, stapte Leen Decin voor haar doctoraatsopleiding over naar het vakgebied Astrofysica. Sindsdien is haar onderzoek stevig geworteld in de theoretische en numerieke simulatie pijlers van de astrofysica, en dit in nauwe wisselwerking met waarnemingen. Het vermogen om moderne waarnemingen te combineren met gesofisticeerde modellen was (en is nog steeds) de succesformule tot verschillende baanbrekende resultaten op het gebied van stervolutie, met (eerste auteur) publicaties in 'flagship' tijdschriften zoals Nature, Science en Nature Astronomy.

Tijdens het laatste decennium leidde de komst van nieuwe telescopen tot de detectie van een veelheid aan kosmische moleculen en vaste-stof-deeltjes. Deze baanbrekende ontdekkingen waren voor Leen Decin de trigger om het pad van de (astro)chemie te bewandelen. Aan de hand van nieuwe laboratorium-experimenten en quantum-chemische berekeningen tracht Leen Decin de chemische complexiteit van astrofysische media te ontrafelen.

Vanaf 2014 heeft Leen Decin haar expertise-domein verder uitgebreid naar exoplaneten, planeten die draaien rond andere sterren dan onze eigen zon, en dit met bijzondere aandacht voor 3D hydrochemische simulaties van de planeetatmosferen. De James Webb Space Telescope, gelanceerd in december 2021, levert hierbij baanbrekende aanwijzingen over de chemische compositie van planeetatmosferen.

Leen Decin vervult tevens verschillende functies op het gebied van wetenschapsbeleid in verschillende ESA/NASA/ESO/JAXA werk- en adviesorganen. Haar onderzoek wordt ondersteund door verschillende prestigieuze interdisciplinaire beurzen, o.a. in samenwerking met collega's uit de vakgebieden chemie, fysica, wiskunde, bio-chemie, computerwetenschappen, en ingenieurswetenschappen. Maar er is meer dan de convergerende beweging tussen disciplines in de exacte wetenschappen. Sinds enkele jaren is Leen Decin tevens betrokken bij verschillende transdisciplinaire projecten om kunst en wetenschap te verbinden. Bovendien schuwt Leen Decin de dialoog tussen fysica, filosofie, en religie niet.

Dirk HERMANS

Dirk Hermans (°1968) is als gewoon hoogleraar verbonden aan de KU Leuven. Hij behaalde zijn doctoraat in de Psychologie in 1996. Hij is klinisch psycholoog en gedragstherapeut en is academisch verantwoordelijke voor het postgraduaat Gedragstherapie en de interuniversitaire vorming in de Eerstelijnspsychologische zorg. Hij leidt momenteel PPW-Continuo, een performant service-center voor permanente vorming. Sinds 2016 is hij actief betrokken in het wetsvoorbereidend werk aangaande de klinische psychologie en psychotherapie en is in die hoedanigheid lid van de Federale Raad voor Geestelijke Gezondheidszorg-beroepen.

Het onderzoek van Dirk Hermans situeert zich binnen het domein van de klinische psychologie en experimentele psychopathologie. Meer in het bijzonder doet hij laboratoriumonderzoek naar de geheugen- en leerprocessen die betrokken zijn in het ontstaan van angststoornissen en hun behandeling. Hij heeft een gerichte interesse in de studie van exposure als evidence-based behandeling voor angstklachten. Tussen 2010 en 2017 leidde hij een KU Leuven Center for Excellence over processen van generalisatie als mechanisme van psychopathologie.

Zijn werk kreeg onder meer erkenning via de Prijs van de Onderzoeksraad (KU Leuven, 2001), en fellowships van de Association for Psychological Science en de Association for Cognitive and Behavioral Therapies. Hij is en was actief als (associate) editor van meerdere internationale tijdschriften en is Honorary Consulting Editor voor Cognition & Emotion.

Dave SINARDET

Dave Sinardet (°1975) is professor Politieke Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel, waar hij vakken doceert als 'Democracy and nationalism', 'Belgisch federalisme' en 'Introduction to Belgian Society and Politics'. Tevens is hij professor aan de UCLouvain Saint-Louis – Bruxelles, waar hij een Nederlands-talig vak verzorgt in het meertalige programma.

Zijn onderzoek focust onder meer op federalisme, nationalisme, multi-level governance, consensusdemocratie, politieke communicatie en meertalige democratie. Hierover publiceerde hij reeds talrijke bijdragen in wetenschappelijke readers en toonaangevende tijdschriften zoals 'Party Politics', 'Acta Politica', 'Governance', 'Regional and Federal Studies', 'West-European Politics', 'Government and Opposition', 'Publius: The Journal of Federalism', 'Pouvoirs', 'Comparative European Politics', ...

Zijn doctoraal proefschrift (Universiteit Antwerpen, 2007) onderzocht hoe een publieke sfeer functioneert in een meertalig federaal land als België door te focussen op de rol van de media in de Belgische communautaire problematiek. Sinardet is ook expert in Belgische politiek en meer bepaald in het proces van staatshervorming.

Naast zijn wetenschappelijk werk, is Dave Sinardet columnist. Sinds 2007 heeft hij achtereenvolgens een vaste column in de verschillende Belgische kwaliteitskranten: De Standaard, Le Soir, De Morgen, La Libre Belgique en De Tijd. Hij is één van de weinigen die aan beide kanten van de Belgische taalgrens actief is in het publieke debat, onder meer via lezingen, debatten en media-optredens. Door de internationale pers wordt Sinardet eveneens vaak geraadpleegd voor zijn expertise.

Verder staat Dave Sinardet bekend als kunst- en cultuurliefhebber. Hij werkte mee aan verschillende culturele projecten met maatschappelijke inslag, is onder meer lid van de Raad van Bestuur van de Vrienden van het Rubenshuis en ook actief als dj.

Koenraad JONCKHEERE

Koenraad Jonckheere (°1975) promoveerde, na een opleiding tot licentiaat geschiedenis en licentiaat kunstwetenschappen aan de KU Leuven, tot doctor in de kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam in 2005. Tijdens zijn loopbaan bouwde hij in verschillende onderzoekdomeinen internationaal renomme op, in het bijzonder de beeldende kunsten en de kunstmarkt van de vroegmoderne tijd en iconoclasme. Hij is momenteel hoogleraar aan de UGent. Europese kunstmarkten in de zeventiende en achttiende eeuw en de ideeën over kunstcollecties en kennerschap in relatie tot die kunstmarkt was het onderwerp van Jonckheere's promotieonderzoek. Daarin bracht hij, aan de hand van de veiling van de schilderijencollectie van Stadhouders-koning Willem III, de meest exclusieve Europese kunsthandel- en verzamelnetwerken in kaart. De handelseditie van dit proefschrift *The Auction of King William's paintings* verscheen in 2008 in het Engels (John Benjamins, Amsterdam-Philadelphia).

Na zijn promotie legde Jonckheere zich toe op de studie van de Antwerpse schilderkunst in de zestiende eeuw. Zo publiceerde hij o.m. monografieën over de zestiende-eeuwse Antwerpse schilders Adriaen Thomasz (Pictura Nova; Brepols Publishers) en Willem Key, en over de kunst van de zestiende eeuw onder de titel *Antwerp Art after Iconoclasm. Experiments in Decorum* (Mercatorfonds/Yale University Press). Hierin worden de artistieke oplossingen voor het conflict over (religieuze) beeldtaal in de Nederlanden na de Beeldenstorm in kaart gebracht. Sindsdien publiceerde Jonckheere deel XIX,4 van het *Corpus Rubenianum* (2016) en *Another History of Art. 2500 jaar Europese kunstgeschiedenis* (Hannibal Books, 2020). Voor Museum M in Leuven maakt Jonckheere een tentoonstelling over de zestiende-eeuwse schilder Michiel Coxie (met Peter Carpreau) en voor Bozar een tentoonstelling over Renaissanceportretten in de Nederlanden (met Till-Holger Borchert). Momenteel bereidt Jonckheere een tentoonstelling voor het MSK over portretkunst in de eeuw en werkt hij aan twee monografieën.

Jonckheere was onder andere Laureaat van de Academie, lid van de Jonge Academie, directeur maatschappelijke verankering aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte (UGent) en leidde vier jaar lang het *Corpus Rubenianum*.

Nele DE BELIE

Nele De Belie (*1970) is sinds 2000 professor in het vakgebied 'Duurzaamheid van cementgebonden materialen' aan de Universiteit Gent. Ze is directeur van het laboratorium Magnel-Vandepitte voor bouwkundige constructies en bouwmaterialen en tevens hoofd van de onderzoeksgroep 'Beton en milieu' met een 20-tal postdoctorale en doctoraatsonderzoekers.

Nele De Belie behaalde haar masterdiploma en doctoraat aan de Universiteit Gent en voerde daarna als FWO postdoc, onderzoek uit aan de KU Leuven met onderzoeksverblijven van 6 maanden aan het Mt Albert Research Centre in Auckland en 6 maanden aan de universiteit KVL te Kopenhagen. Ze kreeg de titel Collaborateur Scientifique van de universiteit van Gembloux (1997) en deed gedurende een maand onderzoek rond niet-destructief testen van verse cementgebonden materialen aan de universiteit van Stuttgart (2004). Ze was raadgever voor de domeinen wetenschap en innovatie van de Vlaamse Minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap en Innovatie en Buitenlandse Handel (2005-2009).

Haar onderzoek richt zich op cementgebonden materialen, met als bijzondere aandachtsgebieden: alternatieve bindmiddelen, hydratatiemechanismen, microstructuur, duurzaamheid in agressieve milieus, versnelde aantastingsproeven, milieu-impact, levenscyclus-analyse, recyclage en circulaire economie, zelfhelend beton, zelfreinigend beton, biodegradatie, microbiële carbonaatprecipitatie, fotokatalyse. Ze heeft meer dan 60 (inter)nationale projecten in dit domein geleid. Ze was vicevoorzitter van de recente COST actie CA15202 SARCOS (2016-2021, waarin 207 onderzoekers uit 32 landen deelnamen). Ze was ook coördinator van het FP7 project HEALCON en is momenteel coördinator van het Marie Curie International Training Network SMARTINCS. Ze is vice-president van RILEM (International Union of Laboratories and Experts in Construction Materials, Systems and Structures), uittreidend voorzitter van het Technical Activities Committee van RILEM en voorzitter van TC 281-CCC i.v.m. carbonatatie van beton met aanvullende cementerende materialen. Ze is auteur van meer dan 300 WoS publicaties en 20 boekhoofdstukken, editor van 10 boeken, uitvinder in 3 octrooien, lid van de redactieraad van 3 wetenschappelijke tijdschriften met peer review systeem. Ze begeleidde 49 doctoraatsstudenten en meer dan 120 masterproefstudenten.

Nele De Belie ontving verscheidene onderscheidingen als erkenning voor haar wetenschappelijk werk, was Robert L'Hermite medaille-winnaar (2010) en werd erkend als RILEM fellow (2015). Ze maakt deel uit van de strategische adviesraad van VITO sinds 2018. Ze is lid van de raad van bestuur van de speerpuntcluster SIM (Strategisch Initiatief Materialen in Vlaanderen) en van de BBG (Belgische Betongroepering).

Chris PEETERS

Chris Peeters (°1967) is sinds 2015 CEO van Elia Group. Elia Group (bestaat o.a. uit Elia in België en 50Hertz in Duitsland) is verantwoordelijk voor het beheer van het hoogspanningsnet in België en het Oosten van Duitsland, Berlijn en Hamburg. De beursgenoteerde groep stelt ongeveer 3.000 mensen te werk en voorziet 30 miljoen eindgebruikers van elektriciteit. Elia Group is uitgegroeid tot een belangrijke energiespeler in Europa en een drijvende kracht achter de energietransitie.

Chris Peeters is burgerlijk ingenieur bouwkunde. Voor hij bij Elia Group begon, leidde hij de business consulting-activiteiten van Schlumberger in Afrika, Europa, het Midden-Oosten en Rusland. Daarvoor werkte hij 14 jaar bij McKinsey (waarvan zeven als partner) voor de energiesector. Tijdens de eerste tien jaar van zijn carrière startte hij een ingenieursbureau en een productiebedrijf.

In 2022 werd Chris Peeters door Trends verkozen tot manager van het Jaar.

Manfred VAN VLIERBERGHE

Manfred Van Vlierberghe (°1968) is Chief Executive Officer van ArcelorMittal België sedert 1 december 2017. Hij werkt voor de wereldwijde staal- en mijnbouwgroep ArcelorMittal sinds 1995. Na een eerste werkervaring als productmanager in een middelgrote onderneming, zette Manfred zijn eerste stappen in de staalsector in het Gentse Sidmar, waar hij verschillende leidinggevende posities bekleedde, o.a. bij de afdeling systemen en modellen, in de staalfabriek en als coördinator van het Twinning programma tussen de Belgische en de Amerikaanse bedrijven van de ArcelorMittal Groep.

Sedert december 2010, nam Manfred achtereenvolgens verschillende internationale functies op in het management comité van enkele Europese bedrijven, zoals in Bremen en in Polen. Tussen 2012 was hij CEO en lid van de Raad van Bestuur van ArcelorMittal Polen. In April 2015, werd Manfred aangesteld als Chief Technology Officer binnen de divisie Noord van de Vlakke Producten binnen ArcelorMittal Europa.

Doorheen heel zijn loopbaan heeft Manfred zich ingezet voor het ontwikkelen van een duurzame basisindustrie in Europa en meer bepaald in België, en heeft hij een passie ontwikkeld voor energie- efficiëntie alsook voor nieuwe technologieën om klimaat- en afvalneutraal staal en andere basismaterialen te produceren.

Manfred is burgerlijk electrowerktuigkundig ingenieur van de KU Leuven en behaalde een MBA aan de Solvay Management school in Brussel. Hij is tevens voorzitter van de Belgische staalfederatie en is houder van verschillende bestuursmandaten.

LAUREATEN VAN DE ACADEMIE 2022

Laureaten van de Academie 2022

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten kent jaarlijks vier prijzen toe met als titel 'Laureaat van de Academie' ter bekroning van de carrière van een jong onderzoeker of kunstenaar. Het zijn de op één na belangrijkste wetenschappelijke en/of culturele prijzen die de Academie uitreikt ter bevordering van wetenschap en cultuur, en zij worden gehonoreerd met een bedrag van 10.000 euro.

Worden uitgeroepen tot Laureaat van de Academie 2022: de heer Rob Ameloot in de Klasse van de Natuurwetenschappen, mevrouw Céline Gillebert in de Klasse van de Menswetenschappen, de heer Joachim Dejonghe in de Klasse van de Kunsten en mevrouw Sarah Verhulst in de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Palmares

	Natuurwetenschappen	Menswetenschappen	Kunsten	Technische Wetenschappen
2001	Annemie Bogaerts	Roland Breeur	-	
2002	Ivo Vankelecom	Marc Brysbaert	Wim Henderickx	
2003	Luc De Meester	Jan Papy	-	
2004	Femke Olyslager (+)	Jan De Houwer	Berlinde De Bruyckere	
2005	Michaël Deleuze	Dirk Van Hulle	Peter Swinnen	
2006	Bart Van der Bruggen	Joep Konings	Barbara Baert	
2007	Frank De Proft	Marc Depauw	Petra Vermote	
2008	Jo Dewulf	Filip Lievens	Katelijne Schiltz	
2009	Rony Keppens	Wim Vandenbussche	Nick Andrew	
2010	Steven De Feyter	Wim Verbeke	Koenraad Brosens	Lieven Eeckhout
2011	Veronique Van Speybroeck	Peter Van Nuffelen	Annelies Van Parys	Michaël De Volder
2012	Johan Verbeeck	Hans Op de Beeck	Koenraad Jonckheere	Dries Van Thourhout
2013	Peter Bienstman	Steven Vanderputten	Karel Vanhaesebrouck	Nico Boon
2014	Tom Coenye	Koen Luyckx	Stefan Prins	Bart Merci
2015	Christophe Detavernier	Jean-Christophe Verstraete	Pieter Martens	Wim Van Paepegem
2016	Sara Bals	Ernst Koster	Steven Baelen	Korneel Rabaey
2017	Mo Lamkanfi	Koen De Temmerman	Vlad Ionescu	Marian Verhelst
2018	Martin Guilliams	Bert De Smedt	Sofie Muller	Günther Roelkens
2019	Wendy Lowen	Violet Soen	Marjan Sterckx	Steven Latré
2020	Pieter Van Vlierberghe	Kristof De Witte	Nick Ervinck	Tom Defoirdt
2021	Bert De Rybel	Lieve Van Hoof	Rajesh Heynicks	Bart Vermang

Klasse Natuurwetenschappen

Rob AMELOOT

Rob Ameloot (°1985) behaalde zijn doctoraat in 2011 aan de KU Leuven en voerde vervolgens als Fulbright fellow postdoctoraal onderzoek uit aan UC Berkeley (USA). In 2014 startte hij als docent aan KU Leuven. Momenteel is hij hoofddocent aan het Centre for Membrane Separations, Adsorption, Catalysis & Spectroscopy (cMACS) en mede-oprichter van het Leuven Institute for Micro- and Nanoscale Integration (LIMNI). In 2017 werd hij opgenomen in de lijst van Belgische tech-pioniers door De Tijd. Rob verwierf ERC Starting, Consolidator en Proof-of-Concept Grants en zijn werk werd in 2021 bekroond met de Friedrich Wilhelm Bessel Research Award van de Alexander von Humboldt Stichting.

De onderzoeksgroep van Rob Ameloot werkt aan uitdagingen op het grensvlak van chemie, materiaalkunde en technologie door over de muren tussen deze domeinen heen te kijken. Zo slaat zijn werk een brug tussen chemie op nanometerschaal en micro-elektronica: dankzij innovatieve materialen met poriën kleiner dan een nanometer worden snellere chips en gevoeligere chemische sensoren mogelijk. Andere onderzoekslijnen in de groep focussen op nieuwe 3D printtechnieken voor biomedische toepassingen en het gebruik van spectroscopie om plastic afval beter te sorteren en recycleren.

Klasse Menswetenschappen

Céline GILLEBERT

Céline Gillebert (°1984) is hoofddocent neuropsychologie aan de KU Leuven. Ze is lid van de Jonge Academie, Scholar van het FENS-Kavli Network of Excellence (FKNE), en associate editor van het vaktijdschrift *Journal of Neuropsychology*.

Céline Gillebert behaalde een master in de psychologie (2007) en een doctoraat in de biomedische wetenschappen (2012) aan de KU Leuven. Ze voerde hersenbeeldvormingsonderzoeken uit bij mensen met én zonder hersenbeschadiging om de neuroanatomie van visuele aandacht in de menselijke hersenen te karakteriseren. Het onderzoek leidde tot een functioneel neuroanatomisch aandachtsmodel, dat in verschillende overzichtsartikelen en boekhoofdstukken is besproken en waarmee ze internationale erkenning verwierf in het veld.

Na haar doctoraat verhuisde ze naar de Universiteit van Oxford (UK) met een Sir Henry Wellcome Fellowship van de Wellcome Trust en een Junior Research Fellowship van Wolfson College. Ze ontwikkelde er state-of-the-art tools voor de diagnose van cognitieve stoornissen bij patiënten met hersenaandoeningen en deed nieuwe kennis op over de bijdrage van hersenverbindingen aan cognitieve stoornissen. In 2016 keerde ze als tenure-track docent terug naar de KU Leuven, gesteund door het Odysseus Programma van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). Samen met haar team onderzoekt ze de neuropsychologische gevolgen van niet-aangeboren hersenletsels. Hersenletsels leiden niet alleen tot verlamningsverschijnselen of gezichtsverlies, maar ook tot veranderingen in cognitie, gedrag en persoonlijkheid. Om deze stoornissen beter te begrijpen en de impact ervan op het dagelijkse leven te minimaliseren, ontwikkelt ze geavanceerde neuropsychologische meetinstrumenten en revalidatieprotocollen.

Ze is actief betrokken bij het vertalen van deze onderzoeksresultaten naar de klinische praktijk. Zo geeft ze regelmatig lezingen en workshops voor klinisch psychologen, en maakt deel uit van de raad van bestuur van TRACE, een joint venture tussen het Ziekenhuis Oost-Limburg en de Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen ter bevordering van translationeel onderzoek.

Joachim DEJONGHE

Joachim Dejonghe (°1990) studeerde Audiovisuele Kunsten/Film aan het RITCS in Brussel. Hij maakte verschillende fictie kortfilms, waarvan 'Everything Will Be Fine', met Joke Devynck (Filmfestival Oostende, 2021) zijn laatste is. Daarnaast realiseerde Dejonghe heel wat documentairewerk binnen zijn productiehuis 'Imaging'.

Al op de filmschool kreeg Dejonghe een prijs van Canvas voor zijn documentaire 'Waar Wanhoop Bloeit en Galgen Staan'. Later werden zijn kortfilms op verschillende internationale filmfestivals geselecteerd en viel hij meermaals in de prijzen. Zijn campagnevideo voor 'De week van de opvoeding' ging viraal en kreeg later een award voor 'Best Corporate Video'.

Joachim Dejonghe heeft grote voeling met zowel actuele maatschappelijke thema's als 'la condition humaine'. Zijn werk typeert zich door een sterke beeldtaal, psychologische diepgang en gevoel voor symboliek. Dejonghe hecht veel belang aan het inzetten van alle audiovisuele parameters en doet dat met een sterke visie op elk aspect van het maakproces; de montage is steevast van zijn eigen hand.

Momenteel werkt hij aan de ontwikkeling van zijn eerste langspeelfilm: een moderne adaptatie van Hubert Lampo's 'De Komst van Joachim Stiller'.

Klasse Technische Wetenschappen

Sarah VERHULST

Sarah Verhulst (°1982) is hoogleraar aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur van de UGent en is hoofd van de Hearing Technology @WAVES onderzoeksgroep. Ze spitst zich toe op het ontwikkelen van technieken voor precieze gehoordiagnostiek en augmented hearing. Samen met haar team van ingenieurs en audiologen werkt ze op het snijpunt van numerieke modellering, machinaal leren, neurowetenschappen en signaalverwerking en ontwikkelt zo innovatieve technologieën voor de hearables en hoorapparaten van de toekomst. Kenmerkend is haar multidisciplinaire aanpak die de neurowetenschappelijke basis van horen en gehoorschade vertaalt naar innovatieve signaalverwerking die horen in luidruchtige situaties of voor ouderen verbetert. Sarah is ingenieur in de elektronica (GroepT) en akoestiek (Technical University of Denmark) en geeft les in de opleiding biomedische ingenieurswetenschappen. Als medegrondlegger van het Ghent Auditory Science Platform werkt ze nauw samen met ORL-artsen en audiologen. Internationaal heeft ze lopende samenwerkingen met verschillende neurowetenschappelijke labo's (Harvard, Montpellier, Rochester, Oregon Health & Sciences).

Het onderzoek van Prof. Verhulst werd ondersteund door een prestigieuze ERC Starting Grant en een daaropvolgende Proof-of-Concept beurs. Recent werd ze een EU Innovation Council (EIC) Transition beurs toegekend die haar onderzoeksgroep inzet om de ontwikkelde hoortechnologieën naar de patiënt en markt te brengen. Ook leidt ze twee FWO-basisonderzoeksprojecten met als doel enerzijds bio-geïnspireerde technieken voor machinaal horen te ontwikkelen, en anderzijds numerieke modellen van de auditieve hersensignalen te ontwerpen. Sarah was hoofdonderzoeker in verschillende internationale onderzoeksnetwerken, zoals een DFG-prioriteitsprogramma, en coördineert een ERA-NET Neuron netwerk dat zes Europese partners omvat.

Sarah is lid van de Jonge Academie, editor voor de Acoustical Society in America en werd recent verkozen als board member van YASAS (Young Academies Science Advice Structure). Ter bekroning van haar onderzoek won ze de 2016 Niedersachsen Wissenschaftspreis (Kat.II) en de 2018 Young Investigator Spotlight award van de Auditory Neuroscience Community (APAN).

Henri Vanderlindenprijs 2022

Prijs voor een belangrijk oorspronkelijk werk op het gebied van de sterrenkunde.

Laureaat 2022: Dominic BOWMAN

Photometric detection of internal gravity waves in upper main-sequence stars. II. Combined TESS photometry and high-resolution spectroscopy.

Dominic Bowman (°1990) is gespecialiseerd in asteroseismologie van massieve sterren, de studie van het inwendige van sterren aan de hand van het modelleren van hun pulsaties. Sterren zijn lawaaierige plaatsen in het heelal en fonkelen aan hun oppervlak vanwege intern opgewekte pulsaties. Uit de analyse van deze pulsaties kan men de inwendige rotatie- en mengprocessen en fundamentele parameters zoals massa's en leeftijden van sterren met hoge precisie meten.

Dominic werd voor het eerst geïnspireerd en gemotiveerd om asteroseismologie na te streven tijdens zijn bachelorstudie aan de Universiteit van Birmingham in het VK. Na zijn afstuderen in 2013 verhuisde hij naar de University of Central Lancashire in Preston, UK voor zijn doctoraatsstudie onder supervisie van Prof. Donald Kurtz. Het onderwerp van Dominic's doctoraat was de analyse van niet-lineaire pulsatiemodi van delta Scuti-sterren met behulp van zeer nauwkeurige tijdreeksfotometrie van de NASA Kepler-missie. Dominic promoveerde in 2016 en zijn doctoraatsthesis werd in 2017 bekroond met de Springerprijs voor 'Outstanding Research'. Na zijn doctoraat verhuisde Dominic naar de KU Leuven, België als postdoctoraal onderzoeker bij het team van Prof. Conny Aerts. Gedurende deze tijd leidde hij het project om de signaturen van zwaartekrachtgolven in massieve sterren te ontdekken en te karakteriseren met behulp van NASA Kepler/K2 en TESS-ruimtefotometrie. In 2020 won Dominic de prestigieuze KU Leuven Research Council Award in Science, Technology and Engineering, en kreeg hij ook een competitief senior FWO postdoctoraal onderzoeksmandaat waarmee hij zijn onderzoek in massieve asteroseismologie naar nieuwe hoogten kon tillen. Tijdens zijn tijd aan de KU Leuven is Dominic actief betrokken geweest bij het onderwijzen en begeleiden van studenten op BSc-, MSc- en PhD-niveau, en organisator van vele outreach-evenementen voor lokale scholen en organisaties. Hij heeft ook leidende rollen op zich genomen in verschillende internationale consortia die zich richten op massieve sterren en asteroseismologie,

waaronder de gezamenlijke ESA/KU Leuven CubeSpec-ruimtemissie, die in 2024 zal worden gelanceerd en hoge cadans tijdreeksen van hoge resolutie optische spectroscopie van pulserende massieve sterren zal afleveren.

In zijn onlangs gepubliceerde werk analyseerden Dominic en zijn team de fotometrische en spectroscopische handtekeningen van graviteitsgolven in massieve sterren. Ze ontdekten hoe de morfologie van graviteitsgolven in de amplitudespectra van TESS-lichtkrommen voor tientallen massieve sterren de massa en leeftijd van een ster kan bepalen, en ook gecorreleerd is aan de hoeveelheid van het grootschalige tangentiële snelheidsveld dat verantwoordelijk is voor macroturbulentie in spectroscopische waarnemingen. Deze resultaten bieden sterke ondersteuning voor het in rekening nemen van interne menging en impulsmomenttransport veroorzaakt door graviteitsgolven in stermodellering, en verbetert ons begrip van de structuur en evolutie van enkele van de kortst levende sterren in het heelal.

Prijs voor een belangrijk oorspronkelijk werk i.v.m. de geschiedenis van het wetenschappelijk denken.

Laureaat 2022: Jolien GIJBELS

The perils of birth: obstetrics, religion and medical ethics in Belgium (ca. 1830-1914).

Jolien Gijbels (°1991) is momenteel verbonden als Fulbright en BAEF fellow aan het Department of the History of Medicine van de Johns Hopkins University. Ze werkt er aan een postdoctoraal onderzoeksproject over de geschiedenis van (geïnformeerde) toestemming en gynaecologische operaties in de Verenigde Staten. Vanaf september 2023 neemt ze een mandaat op als postdoctoraal onderzoeker van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen om een vergelijkende studie te maken van de toestemmingspraktijken bij gynaecologische operaties in het 20ste-eeuwse Nederland en Frankrijk. Haar proefschrift verdedigde ze in 2021 aan KU Leuven, waar ze nadien werkzaam was als postdoc-toraal onderzoeker van de interne fondsen.

In haar proefschrift *The Perils of Birth: Obstetrics, Religion and Medical Ethics in Belgium (ca. 1830-1914)* heeft ze de rol van religie bij moeilijke bevallingen in het 19de-eeuwse België onderzocht. De gruwelijke realiteit van geboortes waarbij de levens van de moeder en haar ongeboren kind gevaar liepen, zette katholieke en liberale artsen aan tot nadenken over hun missie als arts en over de religieuze en morele implicaties van hun handelen. Dit proefschrift toont aan dat levensbeschouwelijk geïnspireerde debatten in wetenschappelijke kringen een 'interne' logica hadden. Discussies over moeilijke bevallingen werden amper beïnvloed door politieke uitspraken of ontwikkelingen. Artsen brachten hun religieuze overtuigingen alleen ter sprake in de context van inhoudelijke discussies over controversiële verloskundige ingrepen als medische abortus. Omgekeerd hadden zulke discussies ook invloed op medische praktijken. Morele en religieuze overwegingen waren vaak de motor achter de ontwikkeling van nieuwe verloskundige ingrepen en instrumenten. Door debatten en praktijken in onderlinge samenhang te bestuderen, maakt deze studie duidelijk wat het betekende om een katholieke of liberale arts te zijn in het 19de-eeuwse België.

Octaaf Callebautprijs 2022

Prijs voor een belangrijke studie van de kwaliteitsvoeding en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld.

Laureaat 2022: Ruth VANDERSCHUEREN

Managing cadmium in cacao products from farm to fork.

Ruth Vanderschueren behaalde in 2017 een masterdiploma bio-ingenieurswetenschappen (major milieutechnologie, minor katalytische technologie) aan de KU Leuven. Na haar studies startte zij aan haar doctoraatsonderzoek in de Afdeling Bodem- en Waterbeheer aan de KU Leuven, onder supervisie van prof. Erik Smolders en prof. Jan Delcour. Zij verdedigde haar doctoraatswerk in mei 2021 en werkte als postdoctoraal onderzoeker in dezelfde afdeling tot eind oktober 2022. Momenteel werkt zij als subsidieconsultant bij Leyton.

In 2019 ging een Europese regelgeving van kracht die de maximale toegelaten cadmiumconcentratie bepaalt in cacao-gebaseerde voedingsmiddelen zoals cacaopoeder en chocolade. Deze limieten hebben een grote impact op de cacaomarkt in Centraal- en Zuid-Amerika omdat cadmiumconcentraties in cacao uit die regio van nature hoger zijn dan in cacao uit andere gebieden. In deze doctoraatsstudie werd het effect onderzocht van conventionele naooogst behandelingen op de cadmiumconcentratie in cacao-bonen, en werd gezocht naar naooogst mitigatie-strategieën die het cadmiumgehalte kunnen verlagen. De resultaten van dit werk toonden aan dat het cadmiumgehalte in cacaobonen kan dalen tijdens de fermentatiestap, maar enkel indien de fermentatie leidt tot voldoende hoge temperaturen en een lage pH (of dus zure omstandigheden). Manipulatie van de fermentatie-omstandigheden, met eventuele bijkomende behandelingen tijdens of na de fermentatie, bleek een zeer geschikte mitigatie-strategie die het cadmiumgehalte in cacaobonen bijna halveert.

Mgr. Charles De Clercqprijs 2022

Prijs voor een belangrijk oorspronkelijk werk op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen.

Laureaat 2022: Wendy WAUTERS

De beroering van de religieuze ruimte. De belevingswereld van kerkgangers in de Antwerpse Onze-Lieve-Vrouwekerk, ca. 1450-1566.

Wendy Wauters (*1983) behaalt in 2005 haar master Beeldende Kunsten aan St. Lukas Brussel. Na een loopbaan als art director gaat ze van start met de studie Kunstwetenschappen aan KU Leuven. In 2017 studeert ze met grootste onderscheiding af met de scriptie 'Een oven vol van menig hoofd en zotten bol, een cultuurhistorische analyse van de oven als instrument voor menselijke maakbaarheid binnen de schijnoperaties in de vroegmoderne beeldcultuur' (bekroond met de prijs van het Frans Olbrechtsgenootschap). In december 2021 promoveert Wauters aan haar alma mater onder supervisie van prof. dr. Barbara Baert. Het proefschrift, getiteld 'De beroering van de religieuze ruimte', werpt nieuw licht op de oorspronkelijke ruimtelijke, rituele en sensorïële omgang met liturgische voorwerpen. Sinds 2022 werkt Wauters als hoofd collectievorming non-fictie voor de Antwerpse bibliotheken. Ondertussen legt ze de laatste hand aan het publieksboek dat voortvloeit uit haar proefschrift: 'De geuren van de kathedraal' (begin 2023). Eind 2024 volgt de wetenschappelijke publicatie, in samenwerking met musicoloog Eugeen Schreurs: 'Music and Lived Religion in the Collegiate Church of Our Lady in Antwerp, 1352-1566' (werktitel).

Het verloren gegaan pre-Tridentijnse interieur van de Antwerpse Onze-Lieve-Vrouwekerk (ca. 1450-1566) vormt het dynamische decor voor de zintuiglijke waarnemingen van geestelijken en parochianen. Door hun ervaringen te spiegelen aan de breed verspreide kennis van het sensorium wordt de gepercipieerde impact van de waarnemingen in een logische, relateerbare structuur geplaatst. Dit onderzoek beoogt geen exhaustieve en objectieve inventaris van sociale interacties en rituele handelingen in de laatmiddeleeuwse parochiekerk. Wel worden quasi anekdotische gegevens en subjectieve getuigenissen gebruikt om de fysieke en spirituele beleving van kerkgangers te achterhalen. Deze inzichten werpen nieuw licht op de gebruikerscontext, de typologie en de iconografie van liturgische objecten die in het Antwerpse gebouw circuleerden. Geleefde religie en ornamenta sacra dienen zo als onontgonnen spoor naar de documentaire waarde van het laatmiddeleeuwse beeld en het complex van religieuze overtuigingen onder de kerkgangers.

Mgr. Renaat Lenaertsprijs 2022

Prijs voor een verdienstelijk werk op het gebied van de muzikwetenschap.

Laureaat 2022: Marina SUDO

The Nature of Noise. An Aural Analytical Inquiry of Noise in Contemporary Musical Practice: Xenakis, Lachenmann, Ablinger and Merzbow.

Marina Sudo (°1989) werd geboren in Japan. Ze behaalde haar bachelor en master musicologie aan de Tokyo University of the Arts. In 2017 kwam ze naar België voor een doctoraatsonderzoek aan KU Leuven. In 2020 ontving ze de Musicologica Austriaca's Best Paper Award voor een artikel over Peter Ablinger. In hetzelfde jaar publiceerde ze een artikel over Pierre Boulez in Music Analysis. Ze droeg hoofdstukken bij aan verschillende musicologische boeken. Sinds het behalen van haar PhD in 2021 'De muzikale functie van noise. Een auditief analytisch onderzoek naar noise in hedendaagse muziekpraktijken: Xenakis, Lachenmann, Ablinger en Merzbow', is ze als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan KU Leuven. In haar nieuwe project onderzoekt ze de mogelijkheid van een nieuwe vorm van muzikanalyse, waarbij partituuranalyse en klankgerichte auditieve analyse gecombineerd worden.

Deze studie onderzoekt de aard en de functie van noise als een constructief gegeven in hedendaagse muziek aan de hand van analyses van Xenakis, Lachenmann, Ablinger en Merzbow. De analyses bestaan waar mogelijk uit een combinatie van traditionele partituuranalyse met een auditieve analyse van opnames. Elke deelstudie focust op een ander aspect van noise als akoestisch en structureel bestanddeel van een muzikaal werk. De belangrijkste conclusies uit het analytisch onderzoek zijn dat 1. Noise een draagkrachtige structurele component kan zijn van een compositie op voorwaarde dat onze oren getraind worden om netwerken en relaties tussen noisy klanken te onderscheiden, en 2. Noise niettegenstaande vaak een gevoel van immobiliteit creëert dat onze aandacht eerder richt op het verticale aspect van klank dan op muzikale processen en transformaties in de tijd.

PRIJS VAN DE VLAAMSE MINISTER VOOR WETENSCHAPSBELEID

De Academie reikt om de drie jaar de Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid uit aan personen of instellingen die erin geslaagd zijn om op voortreffelijke wijze wetenschap binnen het bereik te brengen van het algemeen publiek, een missie die zowel wetenschapspopularisering als vulgarisering kan omvatten. De prijs wordt in 2022 toegekend aan Bruno De Wever.

Dit jaar gaat de prijs voor het eerst naar een persoon, met name Bruno De Wever, hoogleraar Geschiedenis van de Universiteit Gent. De Wever is een specialist in de geschiedenis van de Vlaamse beweging en de Tweede Wereldoorlog. Decennialang voerde hij grensverleggend onderzoek over dit onderwerp en vertaalde dit met succes naar een breder publiek.

Laureaat 2022: Bruno DE WEVER

Bruno De Wever (°1960) is gewoon hoogleraar Geschiedenis van de Universiteit Gent, waar hij hedendaagse Belgische en internationale geschiedenis, publieksgeschiedenis en mondelinge geschiedenis doceert. Hij is tevens vakdidacticus Geschiedenis.

Tijdens zijn loopbaan publiceerde De Wever een groot aantal boeken en artikelen over onder meer de ontwikkeling van het Vlaams-nationalisme, België tijdens de Tweede Wereldoorlog en de herinnering eraan, de oostfronters en mondelinge geschiedenis.

Tot zijn bekendste werken horen volgende publicaties:

- Vlamingen in het Vlaams Legioen en de Waffen SS (1984)
- Staf De Clercq (1989)
- Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde: het VNV 1933-1945 (1994)
- Gestemd verleden. Mondelinge geschiedenis als praktijk (2003)
- België tijdens de Tweede Wereldoorlog (2004 & 2014)
- Gekleurd Verleden: familie in oorlog (2010)
- De verbeelding van de leeuw. Een geschiedenis van media en natievorming in Vlaanderen (2020)
- Een geschiedenis van België (2021)

De Wever was vice-voorzitter van de redactie van de Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (1998) en maakt op dit moment deel uit van de kernredactie van de Digitale Encyclopedie van de Vlaamse Beweging. Hij is hoofdredacteur van WT. Tijdschrift over de geschiedenis van de Vlaamse beweging. Hij is tevens voorzitter van de wetenschappelijk raad van het War Heritage Institute en van het Museum aan de IJzer en ondervoorzitter van het wetenschappelijk comité van het Studiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (Brussel). Hij maakt deel uit van de wetenschappelijke raad van het ADVN, Archief voor Nationale Bewegingen.

Bruno de Wever is als historicus een specialist in de geschiedenis van het Vlaams-nationalisme en de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog, en meer in het algemeen de geschiedenis van de Vlaamse beweging. Decennialang voerde hij grensverleggend onderzoek over dit onderwerp en vertaalde het met succes voor een breder publiek. Dat is een niet geringe prestatie. De geschiedenis van het Vlaams-nationalisme en de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog is een zeer delicate materie, confronterend en polariserend.

De Gouden Penning is de belangrijkste prijs van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten en wordt elk jaar uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een uitzonderlijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van wetenschap en/of kunst. Het bestuur van de Academie heeft, op voordracht van de 4 klassen, beslist om de Gouden Penning 2022 toe te kennen aan Guido Gryseels.

De Gouden Penning wordt uitgereikt sinds 1998. Laureaten waren onder meer Thomas Leysen, Erika Vlieghe, Emile Boulpaep, Jos Delbeke, Alain Platel, Marleen Temmerman, Jacques Rogge, Philippe Herreweghe, Roger Raveel en Dries Van Noten.

Guido GRYSEELS

Guido Gryseels, voormalig algemeen-directeur van het AfricaMuseum in Tervuren, bepaalde in de voorbije twintig jaar in sterke mate onze blik op Afrika. Hij bracht het moeilijke debat over het kolonialisme en de koloniale erfenis in een postkoloniale tijd met nuance op gang en opende de dialoog met de Afrikanen en de Diaspora.

Guido Gryseels studeerde Economische Wetenschappen aan de KU Leuven, Landbouweconomie aan de University of New England (Australië) en promoveerde als Doctor in de Landbouw-wetenschappen aan de Universiteit van Wageningen (Nederland).

Van 1979 tot 1987 was hij als onderzoeker farming systems en assistent van de algemeen directeur werkzaam bij het International Livestock Centre in Addis Abeba, Ethiopië.

Van 1987 tot 2001 werkte hij als diensthoofd internationaal landbouwonderzoek bij de Landbouw- en Voedselorganisatie van de Verenigde Naties (het FAO) in Rome, Italië.

Na zijn internationale carrière zette Guido Gryseels weer voet aan de grond in Vlaanderen. Van 2001 tot augustus 2022 stond hij als algemeen directeur aan het roer van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA). Onder zijn leiding voer het museum een nieuwe koers. Het werd grondig gerenoveerd en groeide als instelling uit tot een wereldcentrum voor onderzoek en verspreiding van kennis over Afrika.

Het KMMA is momenteel actief in onderzoek in zowel de menswetenschappen als de biologie en de aardwetenschappen, en werkt in haar 100 wetenschappelijke projecten nauw samen met een groot aantal universiteiten en musea. Het heeft institutionele samenwerkingsprogramma's in twaalf Afrikaanse landen en draagt jaarlijks bij tot de opleiding van 150 Afrikaanse wetenschappers.

Het museum heeft ook een uitgebreid programma rond publiekswerking met tentoonstellingen, educatieve activiteiten en workshops, partnerschappen met diasporaverenigingen en communicatie.

Guido Gryseels is momenteel lid van de Raad van Bestuur en Voorzitter van het Auditcomité van Enabel, het Belgische agentschap voor ontwikkelings-samenwerking. Hij is ook voorzitter van het Programmacomité Food and Business Research van het NWO/WOTRO in Nederland.

Eerder was hij tweemaal voorzitter van de EEMDG (European Ethnology Museums Directors Group). Op vraag van de Franse minister voor wetenschappelijk onderzoek was hij voorzitter van het Evaluatiecomité van het Musée nationale d'Histoire Naturelles in Parijs, het Centre Internationale pour la Recherche Agronomique (CIRAD) in Montpellier, en op vraag van het FAO van het Maize programma van de CGIAR. In Nederland was hij lid van de visitatiecommissies voor het Volkenkunde museum in Leiden, en het Afrikamuseum in Berg en Dal.

Guido Gryseels heeft daarnaast ook ongeveer 120 publicaties op zijn naam. In 2012 ontving hij van zijne Majesteit de Koning de onderscheiding van 'Grootofficier in de Kroonorde'.

BESTUUR 2023

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIË
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

Samenstelling januari 2023

Beschermheer: Zijne Majesteit Koning Filip

Voorzitter: Christoffel Waelkens

Ondervoorzitter: Elisabeth Monard

Vast secretaris: Karel Velle

Raad van Bestuur:

Bestuurder:

Klasse Natuurwetenschappen: Luc Steels

Klasse Menswetenschappen: Lieven Verschaffel

Klasse Kunsten: Marc Ruyters

Klasse Technische Wetenschappen: Hilde Heynen

Onderbestuurder:

Klasse Natuurwetenschappen: Martine De Mazière

Klasse Menswetenschappen: Sabine Verhulst

Klasse Kunsten: Maximiliaan Martens

Klasse Technische Wetenschappen: Christiane Malcorps

Uittredend bestuurder:

Klasse Natuurwetenschappen: Christine Van Broeckhoven

Klasse Menswetenschappen: Jo Tollebeek

Klasse Kunsten: Bart Verschaffel

Klasse Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Vertegenwoordiger:

Klasse Natuurwetenschappen: Dominique Van Der Straeten

Klasse Menswetenschappen: Godelieve Laureys

Klasse Kunsten: Anna Bergmans

Klasse Technische Wetenschappen: Jan Delcour

Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten

Hertogsstraat 1
B- 1000 Brussels
Tel 02 550 23 23
www.kvab.be
info@kvab.be